

‘Als je ziek wordt, blijkt het ook echt zo te zijn dat het je lukt je vertrouwen op God te stellen. Ook omdat je niet anders kunt’

De hunkering naar dat wat niet meer is, kan een menselijke ziel folteren en hoop geven tegelijk. In deze serie bespiegelende interviews over leven met een gemis.

‘Ik heb hier nog zo ontzettend veel om voor te leven’

tekst **Wilfred Hermans** beeld **Jelte Bergwerff**

Bert Wiersema, vader van vier kinderen en kinderboekenauteur, verloor drie jaar geleden zijn 31-jarige dochter aan borstkanker. Begin dit jaar werd bij hemzelf beenmergkanker geconstateerd, in een vergevorderd stadium. “Ik denk dat de duivel een pesthekel aan mij heeft. Dat troost me.”

Bert (61): “Ik heb de ziekte van Kahler, beenmergkanker. In een agressieve vorm. Je skelet wordt weggevoerd. Het kan nog een paar jaar duren, maar uiteindelijk gaat de ziekte het winnen. Ik krijg m’n sokken zelf niet eens aan, dus ik word vertroeteld als een baby. Fantastisch. Maar stel nu dat mijn vrouw Nelie over tien jaar ook zo ziek wordt, wie verzorgt háár dan? Dat houdt me bezig. Toch weet ik: God zorgt, altijd. En ze is een sterke vrouw, maar zoals ze zelf zegt: de sjeu is er dan wel af. We hebben het gewoon hartstikke goed samen, veel gelukkiger dan wij kun je niet worden. En nu we op het punt staan elkaar kwijt te raken, wordt dat alleen maar waardevoller. *You don’t miss your water ‘till your well runs dry, hè.*”

Waarom-vraag

“Als we naar bed gaan, hebben we de gewoonte nog even een serie te kijken. Dan liggen we lekker tegen elkaar aan en dat geeft een dubbel gevoel; wat heerlijk, maar ook: dit kan straks niet meer. Soms komt de waarom-vraag dan op, maar die heeft gelukkig niet de overhand. Vroeger, tijdens catechisatie, moesten we de catechismus uit ons hoofd leren en ging de halve les op aan spiekbriefjes onder tafel doorgeven, maar ik ben toch blij dat ik de eerste Zondag uit mijn hoofd heb geleerd: dat je het eigendom bent van Jezus Christus en dat zijn plan met jou vaststaat, dat het goed komt. Die wetenschap stijgt overal boven uit. Als God alles in de hand heeft, zijn je waarom-vragen niet meer belangrijk. Ik vraag me nog steeds af waarom mijn dochter jong moest sterven, maar ik denk niet dat ik daar straks boven nog mee zit.

Zelf heb ik dan ook geen angst voor de dood, al heb ik afgelopen jaar meerdere keren op het randje gelegen. Toen ik voor een openhartoperatie zo’n kapje op m’n mond kreeg, dacht ik: als ik straks wakker word, zie ik Jezus staan, óf ik zie allemaal toeters en slangen aan m’n bed hangen. Gek genoeg had ik toen nog wel even zin in die toeters en slangen. Het lijkt me geweldig om in de hemel te zijn, maar ik heb hier op aarde nog zo ontzettend veel om voor te leven ...

Momenteel denk ik veel na over die Zondag 1 uit de catechismus. Er staat bijvoorbeeld dat zonder Gods wil

er geen haar van je hoofd valt. Nou, ik heb chemokuren gehad en wist op een gegeven moment precies hoeveel haren ik op m'n hoofd had – een stuk of nul. En er staat dat God alle dingen doet meewerken ten goede. Dan denk ik weleens: alle dingen? En toch: als ik moeilijke gebeurtenissen uit mijn leven achteraf nog eens overdenk, zie ik er meestal toch het goede van in, of dat God er iets goeds uit heeft laten voortkomen. Daar is wél geloof voor nodig. Mensen zeggen vaak: eerst zien, dan geloven. Ik denk dat het andersom is. Eerst geloven, en dan gaan je dingen opvallen.”

Regenbogen

“Onze Klarine werd in 2012 ziek, borstkanker. In 2017 overleed ze, 31 jaar. Toen we afscheid van haar namen, kon ze al een paar dagen alleen nog fluisteren, liggend op dezelfde zij. Ik las de eerste vier verzen van Openbaring 21, over de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Ze draaide zich om, keek ons aan en zei: ‘Helemaal mee eens, papa.’ Deze geloofsbelijdenis is het laatste wat we van haar hebben gehoord. Een paar dagen later overleed ze, heel vredig, een zucht en het was gebeurd. Net alsof ze in slaap viel. Het werd pas confronterend toen we haar naar beneden moesten dragen, haar lichaam was helemaal stijf geworden. Dan denk je: ze slaapt niet, maar is echt dood.

Je hoort weleens dat het verlies van een kind een echtpaar uit elkaar kan drijven. Dat is bij Nelie en mij niet gebeurd, wij hebben echt samen een kind verloren. Dat heeft ons sterker gemaakt, ons gezin is er zelfs een hecht blok door geworden. Maar natuurlijk mis ik haar. Haar stemmetje als ze belde: joe, met mij! Maar ook haar gigantische creativiteit; als wij samen iets bedachten, knetterde de lucht van de ideeën. Ze was de smeerolie van ons gezin, als kind al. Dan maakte ze met Kerst een hele liturgie, waarin stond dat zij dwarsfluit zou spelen, en steevast eindigde papa met een verhaal.

Op de dag dat ze stierf, kregen we vanuit het hele land appjes dat er regenbogen gezien waren. Zo veel, dat het geen toeval meer kan zijn. Zelfs nog een half jaar later, op Vaderdag, toen ik een beetje in de put zat. We stonden op ons balkon toen uit het niets opeens een mega regenboog te zien was. Ik denk dat God het voor die gebeurtenis gereserveerd heeft, want ik ben nu een jaar ziek maar heb nog geen regenboog gezien.”

‘k Stel mijn vertrouwen

“Ik heb tegen God gezegd: nu ik nog tijd van leven heb, wil ik mijn tijd in uw dienst stellen. Kort daarop werd ik gebeld door het *Nederlands Dagblad* met een interviewverzoek. Eerst dacht ik: hallo, ik heb Kahler, dus dát lukt nu even niet. En meteen daarna: enorme sukkel, nu krijg je de kans en pak je hem niet?! Daar heb ik toen toch aan meegewerkt. Dus toen jij een paar maanden later belde, dacht ik: jippie! Ik werk nu aan het schrijven van een soort bijbelstu-

dieboekje. Dat begon in de tijd dat ik in het ziekenhuis lag en mijn vrouw en ik elkaar brieven gingen schrijven. Het mondt uit in een soort bijbelse vraagbaak voor mijn kleinkinderen, omdat mijn vrouw zei: als jij er straks niet meer bent, wie moet er dan antwoorden op hun vragen? Zoiets ligt mij wel. Ik ben leraar aardrijkskunde en maatschappijleer geweest, vakken die je gemakkelijk de levensbeschouwelijke kant op kunt trekken. Met heel veel plezier heb ik dus veertig jaar met jongelui over geloofszaken gepraat, dat mis ik nu best wel. Op een gegeven moment krijg je een antenne voor leuke antwoorden. Nu ik ziek ben, krijg ik weleens brieven van oud-leerlingen waarin ze schrijven dat ze juist die gesprekken hebben onthouden. Het boekje heeft als werktitel: *‘k Stel mijn vertrouwen op de Heer, mijn God*. Als je gezond bent, is het niet moeilijk om zo’n lied te zingen. Maar als je ziek wordt, blijkt het ook echt zo te zijn. Dan lukt het je om je vertrouwen op God te stellen en doorleef je dat je levenslot in zijn hand ligt. Ook omdat je niet anders kunt. ‘Hem heb ik lief, zijn vrede woont in mij.’ Nou, die vrede ervaar ik. God weet waar Hij mee bezig is, al snap ik er helemaal niks van.”

Pesthekel

“Waar ik mezelf ook weleens mee probeer te troosten, is de gedachte: volgens mij heeft de duivel een pesthekel aan me. Kijk, als je kanker krijgt en niet in God gelooft, denk je: stomme pech. Maar als je wél gelooft, denk je: er is een God die mij kan genezen, maar Hij doet het niet. Is Hij eigenlijk wel almachtig? Houdt Hij wel van mij? Als ik dan naar Job kijk, leer ik dat niet God een hekel aan Job heeft, maar de duivel! Als ik dus lijd aan mijn ziekte, troost ik me met die gedachte dat Satan me moet hebben. Waarom? Misschien wil hij me de mond snoeren. Ik heb altijd een groot geloof gehad en het fijn gevonden dat met mensen te delen. Ik heb cursussen voor belijdende leden gedaan en daar zaten zúlke fijne avonden tussen. Dan reed ik naar huis en dacht ik: nou duivel, deze avond was niet leuk voor je – haha! Nu ben ik dan ernstig ziek, maar God gebruikt me nog steeds. Iemand van onze bijbelkring zei laatst bijvoorbeeld: ‘Ik zie dat je de kracht krijgt om te sterven, en daarom geloof ik dat ik het ook zal krijgen, als ik ooit op dat punt kom.’

Ik voel me getroost door het antwoord van God aan Job. God legt niet uit waarom Job al dat kwaad te verduren kreeg. Hij zei niet: Ik was zo trots op jou dat Ik die duivel weleens wilde laten zien hoe sterk het geloof van mijn dienstknechten is. Nee, want dan zou Job vermoedelijk hebben gezegd: nu heb ik mijn portie wel gehad, kies de volgende keer maar een ander! Wat God wél deed, was alleen maar zijn grootheid laten zien. ‘Waar was jij, toen Ik de aarde maakte?’ Met andere woorden: vertrouw Mij maar, hier zit een plan achter. En inderdaad, eeuwen later vinden talloze mensen troost in het verhaal van Job; mij troost het ook.

Soms is het maar goed dat God jouw gebeden niet verhoort. Ik ben geen knappe man, de meisjes stonden vroeger niet in de rij voor mij. Als jongen heb ik geregeld de sterren van de hemel gebeden als ik verliefd was op een meisje. ‘Als ik haar krijg, zal ik de catechisatielessen uit m’n hoofd leren’, weet ik veel wat ik allemaal beloofde. En steeds was ik teleurgesteld als het niet wederzijds was. Wat heb je aan zo’n God! Ik kan beter tegen een muur praten. Maar nu ik mijn vrouw heb, ben ik heel blij dat Hij mijn gebeden niet verhoord heeft! God overziet je hele leven, Hij weet wat goed voor je is.”

Uitkijken naar de hemel

“Dat ik straks Klarine weer zal zien, maakt dat ik extra uitkijk naar de hemel, dat zeker. Toen ik na die openhartoperatie dacht:

als ik mijn ogen straks open, zie ik Jezus, dacht ik ook: zij staat vlak achter Hem. Ik weet zeker dat ik haar straks zal herkennen, ja. Stel je het tegendeel voor: in het hemels Jeruzalem staan boven de poorten de namen van de apostelen, Johannes loopt eronderdoor, ziet dat en denkt: Johánnes, wie zou dat nu wezen?! Haha! Ik denk dat je de hemelse heerlijkheid des te beter proeft doordat je het aardse leven hebt gekend. Wat ik daar tegen Klarine zou zeggen? Dat het helemaal goed is gekomen met ons en haar gezin. Zij zal dan vermoedelijk zeggen: dat wist ik wel.

Ik zie de hemel als een cadeautje dat God voor ons klaar heeft liggen. Daarom geloof ik dat God het mooi vindt als je veel over de hemel nadenkt. Want stel dat je als ouders voor sinterklaas een zak met cadeautjes in de kamer hebt gezet, dan vind je het leuk als je kinderen daarnaar uitkijken en niet kunnen wachten om die zak open te maken, toch?

De nieuwe aarde stel ik me niet voor als een sciencefiction-planeet. Het zal niet veel verschillen van deze aarde, maar dan zonder alle ellende. Daar fantaseer ik vaak over en dat vindt God dus leuk, denk ik. Dat ik wil weten wat er in het cadeautje zit. Alleen gaat het cadeaupapier er hier nog niet af. Op de begraafplaats kom ik in hetzelfde rijtje als mijn dochter te liggen, een paar graven verderop. Ik weet nog niet wat er op de steen komt te staan, maar het zal in ieder geval iets zijn waaruit blijkt dat ik christen ben. In dat rijtje staan 33 stenen waaraan je kunt zien dat het ook christenen zijn, dus dat wordt me toch léúk daar op de jongste dag! Dat zie ik helemaal voor me, ha!”

‘Ik ben toch blij dat ik Zondag 1 uit mijn hoofd heb geleerd: dat je het eigendom bent van Jezus Christus en dat zijn plan met jou vaststaat’